

[Landbrugsministeren.]

til Mergling af Landmændenes Jord, maa det selvfølgelig være efter det Princip, at man støtter de fattigste eller dem, det kniber mest for, og man kan endelig for det tredje sige dem, der har længst til Mergelgravene. Angaaende det sidste kan jeg oplyse, at der vil man naa til Maalet, naar man forhøjer Minimumsfragten, for saa vil det blive saaledes, at de, der bor i Nærheden af en Mergelgrav, ikke faar noget Tilskud, medens de, der bor langt borte, vil faa det. Jeg ser saaledes paa Sagen, at det er noget vanskeligt at forsvare, at en Mand i Vestjylland, selv om det er en meget velhavende Landmand, kan faa Fragttilskud — det er syv Tiendelede af Fragten, der betales til Privatbanerne, som tager langt højere Takster end Statsbanerne —, naar han kun kører nogle faa Kilometer eller Mil med sin Mergel, hvorimod den fattige Husmand og fattige Gaardmand i Østjylland, hvis Jord er lige saa mergeltrængende, men som ingen Mergelgrav har i Nærheden, maa hente det i Form af Kalk fra Limfjordsegnen. Jeg kender fra min Hjemegn, Egnen mellem Vejle og Horsens, mange, der maa hente den nødvendige Kalk til deres Jord helt oppe fra Eggen Syd for Limfjorden og selv maa betale hver Øre, medens altsaa mere velhavende Landmænd i andre Dele af Landet, som maaske har fattigere Jord, men ikke mere mergeltrængende Jord, faar store Tilskud. Ved at undersøge Spørgsmaalet fik jeg oplyst, at af de 750 000 Kr., der blev fordelt i Fjor, er de 700 000 Kr. gaaet til Mergeltilskud, Resten til Kalktilskud. Men hvor mange Landmænd tror man nu der har faaet disse 700 000 Kr.? Ja, det er ikke en Gang 2 000 Landmænd, og der er, som bekendt, ca. 207 000 Landmænd her i Landet. Det vil sige, at de 205 000 ingenting faar. De er med til at betale, ikke alene til Merglingen af deres egen Jord, men ogsaa med til at betale for, at de 2 000 Landmænd kan faa de Tilskud, her er Tale om. Ved at undersøge Forholdet nærmere fandt jeg, at af de 1980 Landmænd, der har faaet de 700 000 Kr. — det er gennemsnitlig 350 Kr. til hver —, er der 89, som har faaet over 500 Kr. hver til Mergling af deres egen Jord. Disse 89 Landmænd har faaet tilsammen omtrent $\frac{1}{4}$ Mill. Kr. til Deling fra Statskassen i en Tid, hvor det kniber overordentlig stærkt her i Rigsdagen med at blive enig om at bevilge de allernødvendigste Midler til arbejdsløse o. s. v. Disse 89 Landmænd,

som Hedeselskabet i sin Administration har tildelt saadanne Beløb — som jeg naturligvis har Ansvaret for, men som jeg i god Tro til Hedeselskabets Administration har været med til at uddele —, har gennemsnitlig hver faaet 2 500 Kr. Den, der har faaet mest af disse Mergelmodtagere, har endog faaet et Beløb af 15 000 Kr., og der er en Række, der har faaet 5 000, 6 000 o. s. v., op til 12 000 Kr.

Ærede Medlemmer vil forstaa, at det er noget vanskeligt for mig at fortsætte med en saadan Administration, naar jeg har den Opfattelse, at der findes i Tusindvis af Landmænd, der er meget fattigere end dem, her er Tale om, hvis Jord er lige saa mergeltrængende, og som har lige saa langt til Mergelgrav. Ærede Medlemmer vil forstaa, at det er vanskeligt at forsvare en saadan Administration, ikke alene overfor Landmændene, men ogsaa overfor Skatteyderne. Jeg har derfor undersøgt, om der var Mulighed for, at man f. Eks. begrænsede det Beløb, den enkelte kan faa, til 500 Kr. aarlig. Jeg synes, at det var ikke noget ringe Stats-tilskud at faa til Mergling af sin egen Jord. Jeg har sagt, og det vil jeg gerne gentage her i Landstinget, at efter mit Skøn er Hedeselskabet et udmærket Selskab, men med Hensyn til Fordeling af Mergeltilskud synes det mig, Erfaringerne viser, at man nok kunde finde en Institution, som saa med mere almen Interesse paa denne Fordeling. Naar Fordelingen er foregaaet paa den Maade, jeg har omtalt, og naar der er sket de Fortielser fra Hedeselskabets Side, som jeg har meddelt, kan jeg ikke se rettere end, at det er berettiget, naar jeg har udtalt, at det maaske var nødvendigt at overlade Fordelingen af et Statstilskud af dette Omfang til en anden Institution. Og i Stedet for at ville tilbagekalde denne Udtalelse ønsker jeg her at gentage den.

Formanden: Af det Omfang, som denne Debat synes at tage, tager jeg Anledning til at bringe i Erindring, at der er saa meget Arbejdsstof for Landstinget i de kommende Dage, at det er nødvendigt, at Dagsordenen for dette Møde tilendebringes.

Stensballe: Den højtærede Statsminister og det ærede 9de Medlem for 1ste Kredslod til at ville mene, at der ikke fra Partiet Venstres Side var Villighed til at gøre noget for at lette Kommunerne for deres Byrder. Det er saa langt fra at være Tilfældet, og jeg skal gerne paa den Foranledning, der her er givet, paa ny fremhæve, at vi fra Venstres Side har stillet Forslag om, at der af Ar-